

30. møde.

Torsdag den 21. april kl. 10.

Den første sag på dagsordenen var:

Forespørgsel til statsministeren af Ole Henriksen (SF), Gert Petersen (SF) og Ebba Strange (SF):

»Er det regeringens opfattelse, at den form, som arbejdsmarkedets overenskomstforhandlinger har fået denne gang, og som er afgørende præget af, at folketinget på forhånd fastlagde en lønramme, skal danne model for fremtidige overenskomstforhandlinger på arbejdsmarkedet?«

(Forespørgsel nr. II. Anmeldt 22/3 77. Fremme af foresp. vedt. 25/3 77).

Formanden:

Da ordføreren for forespørgerne ikke er til stede, giver jeg straks ordet til statsministeren.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Jeg vil gerne begynde med at slå fast, at regeringen fortsat tillægger det en afgørende betydning, at løn og arbejdsvilkår på det danske arbejdsmarked fastlægges så vidt muligt, og så vidt det er gørligt, gennem frie forhandlinger mellem de modstående organisationer. Det gælder, hvad enten det drejer sig om det private arbejdsmarked eller de offentligt ansatte.

Selv om vi taler om frie forhandlinger, så har det jo aldrig betydet, at disse forhandlinger har svævet frit i luften, frigjort for ethvert hensyn til andre realiteter i det økonomiske liv her i samfundet. Selvfølgelig skal organisationerne varetage deres medlemmers økonomiske interesser, men netop fordi der er en sammenhæng i det økonomiske liv, må også hensynet til den samlede økonomiske virkning spille en afgørende rolle for forhandlerne i organisationerne. En uheldig virkning på økonomien kan meget vel slå tilbage på medlemmerne, hvis interesser skal varetages.

Det er også denne tankegang, mener jeg, der har præget organisationerne på arbejdsmarkedet. Det er min bestemte overbevisning, at

man fra lønmodtagerorganisationerne såvel som fra arbejdsgiverside har været sig fuldt bevidst, at de aftaler, der blev indgået om løn og arbejdsvilkår, måtte ses i en større sammenhæng, og at der f. eks. i de enkelte situationer var grænser, man ikke kunne overskride uden at risikere uheldige konsekvenser for produktionen og beskæftigelsen.

Jeg må vurdere det derhen, at man fra fagbevægelsens side ikke har haft noget ønske om at overskride disse grænser. Det, man har stilet efter, var at opnå det maksimale for lønmodtagerne inden for disse grænser. Men der har – man kan vel næsten sige: naturligvis – været en forskel i vurderingen hos de to parter på arbejdsmarkedet med hensyn til, hvor disse grænser lå.

Det er regeringens opfattelse, at et overenskomstsysteem, der er bygget op på det grundlag, er særdeles værdifuldt. Gennem brydninger, modsætninger og forhandlinger mellem de modstående organisationer opnår vi en afvejning af de to parter interesser og vurderinger, som under normale forhold trækker i retning af, at vi holder os inden for de grænser, jeg talte om før.

Men udviklingen i pengeindkomsterne i samfundet er ikke blot et spørgsmål om lønninger. Der er en lang række andre indkomstarter i samfundet, og der er en indbyrdes sammenhæng mellem udviklingen på de forskellige områder.

Det, vi har måttet erkende, er, at hele dette samspil mellem de forskellige indkomstgrupper i samfundet i de senere år har ført til en stigning i omkostningerne og pengeindkomsterne, som, hvis de fortsatte, ville være en trussel mod beskæftigelsen og betalingsbalancen. Derfor måtte vi fra regeringens side lægge afgørende vagt på at få dæmpet stigningstakten i pengeindkomster og omkostninger. Det var det, der fandt udtryk i septemberforliget i 1975 og i augustforliget i 1976.

Det er blevet sagt, at disse vedtagelser ensidigt tager sigte på lønmodtagernes indkomster. Det er ikke rigtigt. De to forlig og deres følge-lovgivning har som formål at begrænse stigningen i pengeindkomsterne i almindelighed, og den 6 pct.s lønramme, der indgik i augustforliget, er jo kun en specificering af, hvordan en generel 6 pct.s indkomstramme skulle forstås i relation til kollektive overenskomster. Det er f. eks. helt klart slået fast, at monopoltilsynet skal forvalte sine beføjelser på pris-